

Stroppende velden en 'drie seizoenen in een maand'

Invloed van grassamenstelling op bespeling tijdens WK 2006

Struikelen

"Het liep allemaal niet zoals ik wilde", aldus spits Ruud van Nistelrooij na afloop van de groepswedstrijd tegen Servië en Montenegro. Volgens hem had dat niet alleen te maken met zijn eigen vorm en sterke tegenstand: "Ik had ook veel problemen met het veld. De grasmat was zo stroef dat ik af en toe over de bal struikelde."

Waar Johan Cruyff de technische fouten nog weet aan de nieuwe bal die behandeld zou zijn met een speciale coating, kregen de grasvelden ook van andere spelers en trainers de meeste kritiek te verwerken. Het veld 'stropste'. In normaal Nederlands: de bal bleef nog wel eens hangen waar de speler al een paar passen verder was. Dit terwijl de FIFA, de wereldvoetbalbond, zich ten doel had gesteld in alle twaalf stadions

Het WK is al weer even geleden. Hoewel veel van de grote spelers zichtbaar vermoeid aan het toernooi begonnen en dus vaak niet uitblonken, waren er toch weer veel gedenkwaardige momenten. Wat te denken van het verrassende Duitsland, het sterke Italië, en natuurlijk de kopstoot van de speler van het toernooi, Zidane! Onze nationale trots ging ten onder tegen Portugal, en wist bij lange na de finale niet te halen. Toch had de finale een Nederlands tintje. Het gras waarop gespeeld werd was namelijk van Nederlandse makelij. Vooral in het begin van het toernooi was het gras echter regelmatig onderwerp van geklaag. FIELDMANAGER gaat na wat er nu eigenlijk met het gras aan de hand was.

Auteur: Joris van Meel

'snel' gras te laten leggen, zodat er technisch en attractief voetbal gespeeld zou kunnen worden. Een speciaal opgericht FIFA-comité, het 'Rasenkompetenzteam', was met deze opdracht aan de slag gegaan, en op zoek gegaan naar 'gras met karakter'. Uiteindelijk kwamen de grasdeskundigen in Nederland terecht. Hendriks Graszoden uit Heythuisen werd gevraagd de graszoden te kweken van het graszaad van de

firma Barenbrug uit Oosterhout-Nijmegen.

Snel gras

Maar in hoeverre is het gras nu eigenlijk verantwoordelijk voor de balsnelheid? Volgens Martijn Rienks, bedrijfsleider van Queens Grass BV, verschillen specifieke grasrassen duidelijk wat betreft betredingstolerantie, ziekteresistentie, herstellingsvermogen en bijvoorbeeld fijnbladigheid. Rienks: "Dit laatste kenmerk zorgt ervoor dat een veld als 'snel' dan wel als 'langzaam' getypeerd kan worden. Hoe breedbladiger de grassoort, hoe meer weerstand er optreedt en hoe langzamer de bal dus rolt."

Om de bal zo snel mogelijk te laten rollen, koos het 'Rasenkompetenzteam' voor een grassamenstelling dat als basis bestaat uit 80% veldbeemd en 20% Engels raaigras. Volgens Arjan Ruitenburg, grasveldspecialist van Barenbrug en verantwoordelijk voor de grassoorten van de Nederlandse velden op het WK, is er gebruik gemaakt van de absolute top wat betreft grasrassen. De veldbeemd (*Poa pratensis*) zorgt ervoor dat er zowel in als boven de grond veel horizontale groei ontstaat. In de grond gebeurt dit door middel van ondergrondse verbindingen, rhizomen genaamd. Hierdoor krijg je een stabiele, stevige mat om op te voetballen. Boven de grond zorgt de horizontale groei ervoor dat het gras als het ware met elkaar verweven is, en er dus weinig weerstand tussen de bal en het veld is. Het fijnbladige Engels raaigras heeft een zeer laag groeipunt en kan dus zeer kort gemaaid worden. Door de combinatie van deze zaden voetbal je dus óp het gras in plaats van ertussen. De balsnelheid zou hierdoor dan ook erg hoog moeten zijn. Het Rasenkompetenzteam' schreef de Nederlandse bedrijven voor dat de plantdichtheid 25.000 plantjes per vierkante meter moest bedragen om het beste resultaat te behalen.

Water

Maar ook al is een veld opgebouwd uit de snelste combinatie grassoorten, wanneer het veld kurkdroog is zullen deze snelle eigenschappen uiteindelijk niet tot hun recht komen. Aangezien het WK voetbal werd gehouden in vier snikhete weken in juni en juli, kreeg het gras vooral in het begin van het WK geen enkel natuurlijk vocht te verteren en werd het veld dan ook kurkdroog.

Arjan Ruitenburg (Barenbrug) weet dat vocht een positief effect heeft op de balsnelheid. Als het

veld en de ondergrond nat zijn, zal de bal sneller rollen. Wanneer het echter extreem warm is, zullen de velden niet vochtig, en dus niet snel, kunnen zijn. Ruitenburg: "In voetbalstadions is sprake van een zogenaamd microklimaat waar de temperatuur, zeker als er zo'n 70.000 toeschouwers zijn, zomaar 10 tot 20°C op kan lopen. Wanneer er dan al buitentemperaturen worden bereikt van 35°C, dan kun je je wel voorstellen hoe warm de graszoden zijn."

Gerdien Vloet, bedrijfsleider van Hendriks Graszoden, liet voor het WK al weten het weer als grootste angst te hebben: "Ik hoop op zegen van boven, in dit geval bedoel ik regen. Voor het gras is dat het best, al sproeien we natuurlijk veel." Die zegen van boven kwam echter niet. De zon bleef schijnen en het bleef droog.

Natuurlijk werd er door spelers en coaches gevraagd de velden vlak voor de wedstrijd te sproeien, maar dit verzoek werd door de wereldvoetbalbond niet gehonoreerd. Bij hoge temperaturen heeft sproeien volgens de FIFA namelijk helemaal geen zin: Het water verdampt onmiddellijk, zodat het op het veld alleen maar heter wordt. De FIFA besloot dan ook dat zo'n 6 uur voor de wedstrijd voor het laatst gesproeid mocht worden. Daarnaast zou het effect van beregening volgens Arjan Ruitenburg niet van lange duur zijn: de mat is bij hoge temperaturen al weer snel droog gespeeld.

Een ander graskenmerk dat zijn weerslag kan hebben op de snelheid van de bal betreft de maaihoogte van het gras. Ruitenburg: "Sinds jaren hanteert de FIFA als voorschrift een gras hoogte van 2,8 centimeter. Wij hebben echter rassen veredeld die je veel korter kunt maaien, waardoor je de balsnelheid kunt verhogen. Met het juiste onderhoudsregime kun je hier een perfecte mat van maken."

Noppen

Vloet merkt op dat er eigenlijk alleen in de eerste twee weken van het WK klachten waren over stropende velden. Volgens haar heeft dit voor een deel te maken met het feit dat spelers hierna gebruik gingen maken van voetbalschoenen met bredere noppen, waardoor zij minder 'vast' bleven staan. Ruitenburg voegt toe dat na de eerste twee snikhete weken de temperatuur ook afnam, waardoor de spelers minder last hadden van de extreme hitte, dus beter gingen voetballen en daarom minder te klagen hadden.

Klagende voetballers

Gerdien Vloet (Hendriks Graszoden) is ervan overtuigd dat haar bedrijf haar beste grasmatten ooit heeft geleverd. "We hadden alleen pech met de weersomstandigheden. Drie weken voor het WK hadden de velden nog te maken met nachtvorst, aan het begin van het WK was het meer dan 30°C en aan het eind van het WK regende het. Binnen een maand kreeg het gras dus te maken met drie seizoenen!" Vloet geeft daarnaast aan dat het niet alleen belangrijk is een goede grasmatten te hebben, maar vooral ook om deze te houden. En dát is zeker gelukt.

Zoals het WK voor het Nederlands Elftal niet verliep zoals zij het zich vooraf wenste, zo verliep vooral het begin van het WK voor de Nederlandse grasspecialisten ook niet zo soepel als gehoopt. Door de extreme weersomstandigheden kende het Nederlandse gras een stroeve start, waarna het ruggengraat toonde en uiteindelijk op het juiste moment wist te pieken door in de finale de wereld te laten zien waartoe zij in staat is!

En ach, die klagende voetballers... Arjan Ruitenburg sluit de discussie af door te stellen dat er maar heel weinig spelers geklaagd hebben over de velden, en dat het wel heel veel toeval was dat het dan juist topspitsen waren als ze weer eens niet scoorden. Zoals helaas onze eigen Ruud...

Bronnen:

http://www.nu.nl/news/754347/750/rss/Van_Nistelrooy_wil_excelleren_tegen_lvoorkust.html

<http://www.telegraaf.nl/binnenland/article41441521.ece?rss>